

ประวัติความเป็นมา

◎ ประวัติความเป็นมา ◎

การดำเนินงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร (เดิมใช้ชื่อว่าสถานธนานุบาล นครหลวง) ได้เริ่มต้นเมื่อปี 2503 โดยมติคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2503 มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยรับนโยบาย ไปจัดตั้งสถานธนานุบาล(โรงรับจำนำ) เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชน ผู้เดือดร้อนและยากจน จะได้ไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากเอกชน โดยเสียดอกเบี้ย ในอัตราสูง และแม้จะมีทรัพย์สินไปจำนำ เพื่อเอาเงินมาใช้จ่าย ยามจำเป็น ก็ถูกโรงรับจำนำเอกชน เอาไรต์เอาเปรียบเกินควรได้ ดังนั้น กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดตั้งสถานธนานุบาลขึ้นเอง

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2516 กระทรวงมหาดไทยได้โอนกิจการ สถานธนานุบาล(ของเทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร) ให้กรุงเทพมหานครดำเนินการ และกรุงเทพมหานครได้บริหารกิจการสถานธนานุบาล โดยจัดตั้งสำนักงาน ดำเนินกิจการสถานธนานุบาลขึ้น มีคณะกรรมการ และหัวหน้าสำนักงานกลาง (จสชก. เดิม) แล้วปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาจนปัจจุบันนี้เป็น สำนักงานสถานธนานุบาล กรุงเทพมหานคร(สชก.)

◎ วัตถุประสงค์ ◎

สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้นโดยได้รับนโยบายจากกระทรวงมหาดไทย เพื่อช่วยเหลือและสงเคราะห์ประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

เพื่อสงเคราะห์และช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย ซึ่งพอมิทรัพย์สินอยู่บ้าง แต่มีความต้องการเงินไปบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยนำสิ่งของมาจำนำ และเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำ ซึ่งสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร คิดดอกเบี้ยรับจำนำ ในอัตราที่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 กล่าวคือ

ตาม พ.ร.บ.โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505 กำหนดห้ามเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา ดังนี้

+ เงินต้นไม่เกิน 2,000 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 2.00 ต่อเดือน

+ เงินต้นส่วนที่เกิน 2,000 บาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1.25 ต่อเดือน

เพื่อเป็นการป้องกันมิให้โรงรับจำนำเอกชนเอาไรต์เอาเปรียบประชาชนผู้มาจำนำ โดยกดราคา หรือ เรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา หรือเรียกค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในราคาสูง

เพื่อตรึงระดับการเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา ให้ลดน้อยลงจากเดิม เพราะถ้าประชาชน ถูกโรงรับจำนำเอกชนกดราคา หรือเรียกเก็บดอกเบี้ยในอัตราสูง ประชาชนก็จะพากันมาใช้บริการของสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร

เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสซื้อของในราคาถูก เนื่องจากทรัพย์สินที่ประชาชน นำมาจำหน่าย หากไม่ส่ง ดอกเบี้ย เป็นเวลา 4 เดือน 30 วัน ติดต่อกัน จะตกเป็นสิทธิ์ ของสถานธนาณบาล เรียกว่า "ทรัพย์สินหลุดจำนำ" ทรัพย์สินหลุดจำนำเหล่านี้ สถานธนาณบาล กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีจำหน่ายอย่างเปิดเผย โดยวิธีประมูลด้วยวาจา ก่อนที่จะทำการประมูลจำหน่าย ทรัพย์สินหลุดจำนำทุกครั้ง จะต้องประกาศให้ประชาชน ทราบล่วงหน้า วิธีการจำหน่ายเช่นนี้ เพื่อประสงค์ ให้ประชาชนได้มีโอกาสซื้อสิ่งของ เครื่องใช้ ในราคาถูก และเพื่อให้เจ้าของทรัพย์สิน ที่หลุดจำนำมีโอกาสได้ ซื้อทรัพย์สินนั้น คืนได้ ในราคาอันสมควร ตามที่คณะกรรมการของกรุงเทพมหานคร ได้ประเมินราคาไว้ โดย ไม่ต้องนำขึ้นประมูลสู้ราคากับพ่อค้า หรือ บุคคลอื่น

การดำเนินกิจการสถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่ามีได้มี วัตถุประสงค์เพื่อการ แสวงหากำไรอย่างการดำเนินธุรกิจการค้าทั่ว ๆ ไป แต่มี วัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย ให้สามารถแก้ปัญหาทางการเงิน ในระยะสั้น ๆ ได้ โดยไม่ ต้องเสียดอกเบี้ย ในอัตราสูงนัก ดังนั้น การกำหนดอัตรา ดอกเบี้ยของสถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร จึงเป็นการกำหนดไว้เพียงเพื่อพุงฐานะ ตัวเองมิให้ประสบกับภาวะขาดทุนเท่านั้น และผลกำไรจากการ ดำเนินงานดังกล่าว นั้น นอกจาก จะเก็บไว้เป็นทุนดำเนินการในปีต่อ ๆ ไปแล้ว ยังต้องจัดสรรเป็นเงิน บำเหน็จ รางวัล ให้แก่กรรมการ ที่ปรึกษา และพนักงานของ สธก. และสถานธนาณบาล และยังต้องจ่าย เป็นค่าใช้จ่ายของ สธก. ตลอดจนจ่ายเป็นเงินอุดหนุนให้แก่กรุงเทพ มหานคร เพื่อเป็นรายได้ของ กรุงเทพมหานคร และใช้จ่าย เพื่อการลงทุนขยาย สถานธนาณบาลให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

◎ การบริหารงาน ◎

สถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้นตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง สถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2534 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่อง สถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร(ฉบับที่2) พ.ศ.2536 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2536

โดยมีคณะกรรมการบริหารกิจการสถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกิน 9 คน ประกอบด้วย

บุคคลซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้แต่งตั้งไม่เกิน 8 คน เป็นประธาน รองประธาน และ กรรมการ ละให้ผู้อำนวยการสำนักงานสถานธนาณบาลกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผน และควบคุมการดำเนินงานของ สถานธนาณบาล กรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสนอแนะต่อผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ในการออกระเบียบ กฎข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติตามข้อบัญญัติ ดังนี้

สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร หมายความว่า สำนักงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร และสถานธนานุบาลที่กรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้น

สำนักงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร หมายความว่า สำนักงานบริหารกิจการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า "สธก."

รับผิดชอบเกี่ยวกับสถานธนานุบาลที่กรุงเทพมหานครจัดตั้งขึ้น

โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร ซึ่งคณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอน โดยคำแนะนำ หรือ ความเห็นชอบของ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานภายใต้การควบคุมของ คณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสถานธนานุบาล กรุงเทพมหานคร

และมี รองผู้อำนวยการสำนักงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร ช่วยปฏิบัติ งานในการดำเนินงานเกี่ยวกับสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้มี คณะกรรมการบริหารกิจการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร และสำนักงานสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครแล้ว

ประธานกรรมการบริหารกิจการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร มีอำนาจ แต่งตั้ง ที่ปรึกษา คณะกรรมการบริหารกิจการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร ได้จำนวนไม่เกิน 2 คน มีหน้าที่ให้ คำปรึกษาแก่ คณะกรรมการบริหารกิจการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร

◎ สาขา ◎

มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับจำนำ การไถ่ถอน โดยมีผู้จัดการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร แต่ละแห่ง เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ตลอดจนรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ความเสียหาย หรือ ความสูญหาย ที่เกิดขึ้นทุกประการ

ปัจจุบันมีสถานธนานุบาล รวมทั้งสิ้น 21 แห่ง

สาขา	เปิดดำเนินการ	สาขา	เปิดดำเนินการ
คลองเตย	14 มีนาคม 2505	ประดิพัทธ์	6 สิงหาคม 2505
ดินแดง	12 กุมภาพันธ์ 2506	สำราญราษฎร์	20 พฤศจิกายน 2506
เทเวศร์	10 ธันวาคม 2506	บางซื่อ	16 ธันวาคม 2508
พระโขนง	16 ธันวาคม 2508	วงเวียนเล็ก	1 กุมภาพันธ์ 2511
บางกอกใหญ่	14 พฤศจิกายน 2526	ลาดพร้าว	23 มกราคม 2527
มีนบุรี	16 ตุลาคม 2528	ตลาดพลู	14 มีนาคม 2532
ถนนเสือป่า	24 สิงหาคม 2532	ราษฎร์บูรณะ	20 มกราคม 2535

จอมทอง	17 ธันวาคม 2555	บางบอน	28 พฤศจิกายน 2539
ดอนเมือง	15 กันยายน 2540	หนองจอก	16 มิถุนายน 2541
บางพลัด	1 ธันวาคม 2541	อ่อนนุช	18 กุมภาพันธ์ 2543
ทุ่งครุ	1 เมษายน 2557		

นอกจากการรับจำหน่ายทรัพย์สิน จากประชาชนแล้ว ทรัพย์สินที่หลุดจำหน่ายทุกรายการ สถานธนาภิบาลกร กรุงเทพมหานคร จะนำออกประมูลขายให้แก่พ่อค้า ประชาชนทั่ว ๆ ไป โดยจะนำทรัพย์สินหลุดจำหน่าย ประเภททอง นาก เงินรูปพรรณ และประเภทเบ็ดเตล็ด เช่น โทรทัศน์ นาฬิกา เครื่องไฟฟ้า และอื่น ๆ อีกมากมาย จำหน่าย